

**You have downloaded a document from
RE-BUS
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: "Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego w pięćdziesięciolecie istnienia" /red. Maria Kycler, Dariusz Pawelec, Bogumiła Warząchowska. – Katowice : Oficyna Wydawnicza Waław Walasek : Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego : Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka, 2018. – 415 s. [recenzja]

Author: Lucyna Sadzikowska

Citation style: Sadzikowska Lucyna. (2019). "Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego w pięćdziesięciolecie istnienia" /red. Maria Kycler, Dariusz Pawelec, Bogumiła Warząchowska. – Katowice : Oficyna Wydawnicza Waław Walasek : Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego : Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka, 2018. – 415 s. [recenzja]. "Bibliotheca Nostra" nr 2 (2019), s. 182-186.

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego w pięćdziesięciolecie istnienia / red. Maria Kycler, Dariusz Pawelec, Bogumiła Warzachowska. – Katowice : Oficyna Wydawnicza Wacław Walasek : Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego : Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka, 2018. – 415 s. : il.; 20 cm. – (Biblioteka Otwarta). – ISBN 9788365694584

Pięćdziesięciolecie istnienia Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego dało asumpt do podsumowań i wspomnień, ale także stało się przyczyną radości. Radość z jubileuszu śląskiej książki wyrażono w sposób godny i nierozzerwalnie kojarzący się z biblioteką i czytelnikiem – wydano książkę. Zawarto w niej wszystko to, co stanowi o wyjątkowości Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego. Sporo uwagi poświęcono w niej osiągnięciom pracowników, dynamicznemu i wszechstronnemu rozwojowi tej śląskiej książki, a także dotychczasowemu wkładowi jednostki w życie wspólnoty akademickiej, mieszkańców Katowic, regionu i kraju.

Publikacja *Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego w pięćdziesięciolecie istnienia*, której redaktorami są Maria Kycler, Dariusz Pawelec i Bogumiła Warzachowska, ukazała się jako trzecia pozycja w serii „Biblioteka Otwarta” (wcześniejsze publikacje to: *Biblioteka Otwarta. Wczoraj i jutro Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego* oraz *Światła Biblioteki Otwartej. Rola biblioteki akademickiej w kształtowaniu społeczeństwa obywatelskiego*). Książka została wydana przez Bibliotekę Uniwersytetu Śląskiego oraz Centrum Informacji Naukowej i Bibliotekę Akademicką w 2018 r. Stanowi naukowe opracowanie dekady dziejów akademickiej książki.

Na treść omawianej publikacji składa się wstęp autorstwa Dariusza Pawelca, 16 artykułów badaczy oraz siedem biogramów dyrektorów Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego. Wszystkie artykuły opatrzone zostały aparatem naukowym w postaci bibliografii wykorzystanych źródeł, streszczenia i słów kluczowych. Książka zawiera również indeks osobowy.

Analityczno-dokumentacyjny artykuł Jadwigi Witek i Katarzyny Wyszynskiej zatytułowany *Historia Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego* podzielony został na dwie części, dla których cezurą jest rok 2012 – otwarcie Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej dla użytkowników. Ten intere-

¹ Uniwersytet Śląski w Katowicach, Instytut Literaturoznawstwa.

sujący szkic, wzbogacony kalendarium wydarzeń, wykresami, zestawieniami danych odzwierciedlającymi działalność biblioteki przez ostatnie 50 lat, opisuje drogę, jaką pokonano, by przeobrazić tradycyjną księżnicę uniwersytecką w nowoczesne i otwarte centrum informacji, oddane dla dobra i rozwoju wspólnoty akademickiej oraz użytkowników spoza tej społeczności.

Rozwinięcie przedstawionej we wcześniejszym tekście historii śląskiej księżnicy ze szczególnym uwzględnieniem zmian, jakie dokonały się w strukturze jednostki, zwłaszcza po roku 2004, odnaleźć można w artykule Katarzyny Wysznińskiej *Struktura organizacyjna systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu Śląskiego po roku 2004*. Oprócz tytułowego zagadnienia dodatkową wartością artykułu jest przejrzysty opis współczesnego stanu systemu biblioteczno-informacyjnego oraz szczegółowa analiza funkcjonowania Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego w ramach CINIb-y.

Iwona Blicharska w tekście *Gromadzenie zbiorów w Bibliotece Uniwersytetu Śląskiego – kontynuacja i zmiany* położyła szczególny akcent na przedstawienie zasad gromadzenia zbiorów, mechanizmów pozyskiwania strategicznych informacji dla polityki gromadzenia, jak również opisała formy współpracy z czytelnikami w zakresie doboru nowych tytułów.

O celach, zasadach i uwarunkowaniach prowadzenia wymiany wydawnictw oraz organizacji i warsztacie pracy, a także budowie i funkcjach modułu WiD (Wymiana i Dary) wykorzystywanego do obsługi wymiany, a będącego częścią zintegrowanego systemu bibliotecznego PROLIB, obszernie traktuje artykuł Romany Nowak i Sylwii Szabuckiej. Autorki, poza precyzyjnym zaprezentowaniem zasadniczych funkcjonalności wspomnianego modułu umożliwiającego zarządzanie procesem gromadzenia oraz wysyłki materiałów na zasadzie wymiany wydawnictw, zaprezentowały zestawienie liczbowe dotyczące wymiany krajowej i zagranicznej BUŚ w latach 2008–2016.

Z artykułu Marzeny Smyłły o *Zbiorach specjalnych Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego* czytający może rozeznac się w zbiorach oraz historii i działalności Oddziału Zbiorów Specjalnych BUŚ (od 2007 r. Pracownia Zbiorów Specjalnych). Tekst wzbogacony został ilustracjami, m.in. fotografią *Biblii łacińskiej z prologami – Stary i Nowy Testament* (rękopis z I połowy XIII w.) oraz *Postylli Catholica to jest Kazania na Ewangelie Niedzielne i odświętne przez cały rok* Jakuba Wujka. Autorka opisała wybrane zbiory specjalne (m.in. pochodzące z kolekcji Franciszki i Stefana Themersonów).

Marta Bleszyńska scharakteryzowała praktykę opracowania wydawnictw zwartych wraz z przykładami. Interesująco przedstawiła zagadnienia związane z opracowaniem wydawnictw zwartych w Bibliotece UŚ. Jak przystało na tekst w tomie jubileuszowym o wyraźnym charakterze historycznym, w artykule nie zabrakło informacji dotyczących najważniejszych dat związanych z przekształceniami w Oddziale Opracowania Zbiorów.

Tym, którzy pragną poznać schemat rozmieszczenia dokumentów bibliotecznych w magazynach zamkniętych i w wolnym dostępie, zadanie ułatwi

lektura artykułu Janiny Wieczorek *Z organizacji przechowywania i udostępniania zbiorów w Centrum Informacji Naukowej i Bibliotece Akademickiej*. Autorka poruszyła w swoim tekście również kwestie związane z wyzwaniem, jakim było przygotowanie księgozbioru do transportu do nowej siedziby biblioteki. Rzecz z pozoru wydawać się może nieskomplikowana i nienastręczająca problemów. Lektura tekstu podważa jednak ten osąd.

O udostępnianiu prezencyjnym w Centrum Informacji Naukowej i Bibliotece Akademickiej w kontekście oferowanych usług i pracy bibliotekarzy napisała Renata Mateusiak. Autorka opisała czytelnie: Mediatekę, Czytelnię na poziomie pierwszym, Pracownię Komputerową i Czytelnię Prasy Bieżącej. Przybliżając wyniki ankiety „Badania satysfakcji użytkowników Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej”, która stanowi załącznik do artykułu, scharakteryzowała potrzeby informacyjne i oczekiwania czytelników.

Kolejny artykuł, zatytułowany *Z zagadnień wypożyczania zbiorów w Centrum Informacji Naukowej i Bibliotece Akademickiej* autorstwa Renaty Mateusiak przy współpracy Izabeli Dziwis-Kiki oraz Katarzyny Pyrek, koncentruje się na zagadnieniach związanych z wypożyczaniem zbiorów, a także na zasadach udostępniania na zewnątrz. Zaprezentowano działalność Wypożyczalni Miejscowej i Wypożyczalni Międzybibliotecznej. Interesująco przedstawiono statystykę czytelników, którzy mają aktywne konto w CINIb-ie.

Aneta Drabek w tekście *Udostępnianie baz danych w Bibliotece Uniwersytetu Śląskiego* dzieli się doświadczeniem związanym z rozpoczętymi w latach 90. XX w. przemianami dotyczącymi udostępniania baz danych w Uniwersytecie Śląskim. Autorka ze znanostwem opisała kolejne systemy i programy, które umożliwiały korzystanie z baz danych w całym kampusie katowickiej uczelni, a następnie poza siecią komputerową Uniwersytetu Śląskiego (OneLog i HAN). Do artykułu dołączono aneks zawierający wykaz baz danych dostępnych w 1996 i 2017 r.

Andrzej Koziara w opracowaniu *Automatyzacja procesów informacyjno-bibliotecznych Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego* przybliżył kwestię przełomu w automatyzacji bibliotek szkół wyższych, do jakiego doszło w ostatnim ćwierćwieczu. W interesujący sposób przedstawił osiągnięcia pracowników Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego w modernizacji organizacji informacji w bibliotece. Nie bez znaczenia okazały się środki finansowe pozyskane z Unii Europejskiej.

Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego jest miejscem, gdzie rejestruje się oraz upowszechnia dorobek badawczy i artystyczny pracowników śląskiej *Alma Mater*. Baza danych, jaką stanowi „Bibliografia Dorobku Pracowników Naukowych Uniwersytetu Śląskiego”, opisana w artykule przez Aleksandrę E. Adamczyk, ciągle się rozwija i rozbudowuje, by stać się źródłem danych referencyjnych dla systemów informacyjnych uczelni i państwa.

We współczesnym świecie nie do przecenienia są działania, które służą wyrównywaniu szans edukacyjnych osób niepełnosprawnych. O stosowanych przez Uniwersytet Śląski i Uniwersytet Ekonomiczny rozwiązaniach systemowych w tym zakresie ciekawie pisze Aleksandra E. Adamczyk w artykule *Rola Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej w procesie włączania społecznego*. Warto odnotować, że autorka przybliżyła również pełny wachlarz inicjatyw naukowych, kulturalnych i techniczno-usługowych, który CINIbA kieruje do społeczności akademickiej i regionu.

W jubileuszowej publikacji księżnicy UŚ nie mogło zabraknąć informacji na temat podejmowanych działań informacyjno-promocyjnych biblioteki. Interesujący tekst autorstwa Jadwigi Witek, który podzielony został na trzy zasadnicze części (cezury czasowe wyznaczają lata: 2008 – rozpoczęcie realizacji projektu CINIbA i 2012 – otwarcie CINIb-y) i ma charakter analityczno-syntetyczny, nosi znamieny tytuł *Akademicka księżnica w otoczeniu społecznym – budowanie relacji poprzez działania public relations*. Tekst wzbogacony został wykresami i zestawieniami informującymi o aktywności biblioteki w społeczeństwie w ostatnich 50 latach.

O niezwykle ważnym i cennym uczestnictwie bibliotekarzy w działalności stowarzyszeń oraz organizacji zawodowych i naukowych traktuje artykuł Marii Kycler, Bogumiły Warzachowskiej i Marty Kunickiej. Przedstawiono w nim działania kolejnych dyrektorów BUŚ oraz pracowników w ramach Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich i Polskich Bibliotek Prawniczych. Warto dodać, co podkreśliły autorki tekstu, że – czerpiąc z dobrych praktyk akademickich bibliotek zrzeszonych w konsorcjach, stowarzyszeniach i związkach – biblioteki kościelne powołały do życia Federację Bibliotek Kościelnych Fides.

W artykule *Działalność naukowo-wydawnicza pracowników Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w latach 2004–2016* Maria Kycler i Bogumiła Warzachowska poruszają kwestię pracy naukowo-badawczej pracowników księżnicy, która ma na celu rozwój kadry bibliotecznej. Zwieńczeniem tekstu jest zestawienie obejmujące bibliografię dorobku naukowego pracowników Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego za lata 2004–2016, które stanowi kontynuację wydanego już dorobku publikacyjnego z lat 1968–2003. Lektura przytoczonych w wykazie licznych – bo aż 692 – opisów bibliograficznych wskazuje jednoznacznie na szerokie i często pozabiblioteczne zainteresowania autorów, publikujących zarówno w wydawnictwach i periodykach bibliotekarskich, jak i w czasopismach oraz monografiach humanistycznych.

Osobnym blokiem w prezentowanym tomie jubileuszowym jest materiał dotyczący dyrektorów Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego. Ujednolicony układ biogramów (m.in. składający się z takich informacji, jak: zainteresowania zawodowe, stanowiska, członkostwa, osiągnięcia zawodowe,

nagrody, wyróżnienia, odznaczenia i bibliografia) osób zarządzających śląską książnicą pozytywnie wpływa na odbiór zaprezentowanego materiału. W publikacji znalazły się – przygotowane w większości przez pracowników Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach – noty biograficzne Piotra Stasiaka (oprac. Małgorzata Gwadera), Jerzego Ratajewskiego (oprac. Joanna Kamińska, Karol Makles), Henryka Kota (oprac. Maria Kycler), Włodzimierza Goriszowskiego (oprac. Edyta Kosik), Antoniego Molendy (oprac. Agnieszka Łakomy-Chłosta), Wandy Dziadkiewicz (oprac. Ewa Żurawska) oraz Dariusza Pawelca (oprac. Lucyna Sadzikowska).

Nie ulega wątpliwości, że zaprezentowane na kartach publikacji jubileuszowej zagadnienia są rozległe i ściśle związane z przeszłością i teraźniejszością Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego. Publikacja stanowi rzetelne kompendium wiedzy o 50-letnim funkcjonowaniu śląskiej książnicy. Autorzy tekstów to profesjoniści i znawcy podejmowanych zagadnień. Lektura *Biblioteki...* może stać się dla czytelnika, który nie jest zawodowym znawcą tematu, „niewinnym darem rozkoszowania się dziełem” (Nussbaum, 2000, s. 9).

Bibliografia

Nussbaum, M. (2002). Czytać, aby żyć. Przeł. A. Bielik-Robson. *Teksty Drugie*, 1/2, 7-24.